

2018

Valstybės įmonės Registrų centras

2018 METŲ DARNIOS VEIKLOS PAŽANGOS ATASKAITA

DARNIOS VEIKLOS PRIORITETAI IR REZULTATAI 2018 M.

Praėjusių metų pabaigoje žengėme istorinį žingsnį – patvirtinome Darnumo politiką, nubrėžusią įmonės darnios veiklos gaires. Šis dokumentas tapo pagrindu įmonės darnaus vystymosi kelyje, kuriuo einant sieksime teigiamų pokyčių keturiose pagrindinėse srityse: aplinkosaugos, darbuotojų gerovės užtikrinimo, santykių su skirtingomis visuomenės grupėmis ir valstybės pažangos.

Remdamiesi geriausiomis užsienio šalių ir nacionalinėmis praktikomis numatome reguliariai rengti Darnios veiklos pažangos ataskaitas, kuriose pristatysime per metus nuveiktus darbus ir pasiekimus, išsikelsime naujus tikslus ir užduotis.

Tikiu, kad vadovaudamiesi patvirtintomis Darnumo politikos gairėmis tikslingai sieksime išsikeltų tikslų ir prisidėsime prie tvarios ir atsakingos įmonės bei valstybės pažangos.

Saulius Urbanavičius

Šioje ataskaitoje pristatomi darnios VEIKLOS prioritetai bei 2018 m. įmonės kelti tikslai ir įgyvendinimo rodikliai. Visa darnumo politika ir jos veiksmai planuojami, įgyvendinami ir atsiskaitomi vadovaudamasis gerąja užsienio šalių ir nacionaline praktika, Jungtinių Tautų „Pasaulinio susitarimo“ principais, Europos Sąjungos strateginių dokumentų (Europos Komisijos komunikatas dėl įmonių socialinės atsakomybės skatinimo, Žalioji knyga) nuostatomis, Nacionaline darnaus vystymo strategija ir valstybės jai formuojamais lūkesčiais.

2018 m. pabaigoje Registrų centro valdyba pirmą kartą įmonės istorijoje patvirtino Darnumo politiką, kuri nubrėžė įmonės darnios veiklos gaires. Šis dokumentas leido nuo pagrindų peržiūrėti įmonės veiklą, įvardyti, kuriose srityse ji savo veiklą organizuoja darniai, o kuriose dar yra ką nuveikti.

Registrų centro darnios veiklos politika gali būti laikoma horizontaliąja ar integraliąja politika, apimančia visas įmonės veiklos dalis. Darnumas įmonėje suprantamas pagal Nacionalinėje darnaus vystymo strategijoje patvirtintą sąvoką – „tai kompromisas tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų, sudarantis galimybes pasiekti visuotinę gerovę dabartinei ir ateinančioms kartoms, neviršijant leistinų poveikio aplinkai ribų“. Būtent todėl darnios veiklos principai yra užtikrinami ne tik Darnios veiklos politika, bet ir kitais dokumentais:

Apskaitos politika,	leidžiančia visiems interesų turėtojams bei visuomenei gauti tikslią informaciją apie ekonominę įmonės veiklą.
Asmens duomenų tvarkymo taisyklėmis	bei jas lydinčiais dokumentais, siekiančiomis maksimaliai apsaugoti įmonės tvarkomus asmens duomenis.
Dovanų politika,	padedančia užtikrinti įmonės veiklos skaidrumą ir korupcijos prevenciją, įtvirtinant priimamų sprendimų nešališkumą, viešųjų ir privačių interesų derinimą.
Etikos kodeksu,	leidžiančiu užtikrinti, kad valstybės įmonės Registrų centro veikla būtų grindžiama skaidrumo,

Informacijos apie pažeidimus teikimo tyrimo ir asmens informavimo tvarkos aprašu,	sudarančiu galimybes užkardyti ir išaiškinti bet kokius korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus.
Kibernetinio saugumo srityje patvirtintomis saugos politikomis,	užtikrinančiomis, jog Registrų centro tvarkomi valstybei kritiškai svarbūs registrai bei informacinės sistemos veiktų saugiai ir su kuo mažiau sutrikimų.
Komunikacijos tvarkos aprašu,	nustatančiu kaip dalinamasi informacija įmonės viduje ir išorėje bei leidžiančiu apie svarbius pasikeitimus ar sutrikimus kaip įmanoma greičiau ir kokybiškiau informuoti įmonės darbuotojus, klientus bei partnerius.
Viešųjų pirkimų planavimo, inicijavimo, organizavimo, atlikimo ir sutarčių sudarymo tvarkos aprašu,	siekiami sudaryti sąlygas taupiai, efektyviai ir rezultatyviai naudoti įmonės lėšas.

Būdamas valstybės įmone Registrų centras suvokia, jog valstybė bei kitos interesų grupės kelia jai aukštus reikalavimus. Kiekviena iš Darnios politikos krypčių yra susijusi su viena ar keliomis iš interesų turėtojų grupių, kurios yra:

Klientai,	kurie tikisi kokybiško aptarnavimo ir jų duomenų apsaugos.
Darbuotojai ir profsąjungos,	Registrų centrui kaip darbdaviui keldami lūkestį plėtoti tvarų socialinį dialogą bei gauti tokias darbo sąlygas, kurios padėtų jiems tobulėti kaip profesionalams.
Partneriai-tiekėjai,	kurie tikisi profesionalaus ir kokybiško bendradarbiavimo.
Visuomenė,	kuri tikisi, jog Registrų centras prisidės prie valstybės pažangos ir šalies ekonominio konkurencingumo plėtos.

Savininkas (ir jo teises ir pareigas įgyvendinanti institucija),	turėdamas lūkestį, jog jo valdoma įmonė dirbtų skaidriai, socialiai atsakingai bei efektyviai.
Sprendimų priėmėjai ir nuomonės formuotojai,	turintys interesą gauti aiškią ir suprantamą informaciją apie įmonės veiklą bei pasiektus rezultatus.
Nevyriausybines organizacijos,	keliančios lūkestį vystyti ilgalaikį ir pasitikėjimu pagrįstą bendradarbiavimą aplinkosaugos, skaidrumo bei duomenų apsaugos srityse.

Registrų centras siekia darnaus vystymosi bei teigiamo poveikio aplinkai ir interesų turėtojų grupėms šiose srityse:

Aplinkosauga

- teikiamas prioritetas aplinką tausojančioms technologijoms ir nuosekliai diegiami procesai, skatinantys gamtos išteklių tausojimą, padedantys mažinti daromą neigiamą poveikį aplinkai;
- skatinami ir inicijuojami veiksmai aplinkosauginei atsakomybei didinti: skatinamas atliekų rūšiavimas, racionalų energetinių resursų taupymas, informacijos apie šios atsakomybės teikiamą naudą sklaida;
- inicijuojama ir siekiama aktyvaus dalyvavimo trečiųjų šalių vykdomose ekologijos ir aplinkos apsaugos iniciatyvose, skatinančiose visuomenės sąmoningumą aplinkosaugos srityje.

Darbuotojų gerovės užtikrinimas

- valdymo sprendimai priimami atsižvelgiant į objektyvius sprendimo priėmimo kriterijus ir grindžiami darbuotojų, kurie yra pagrindinis jos veiklos sėkmės veiksnys, gerovės siekiu;
- siekiama taikyti pažangius personalo veiklos sprendimus: įgyvendinti sąžiningą ir darbuotojų orumą užtikrinančią atlygio politiką, sudaryti sąlygas darbuotojų profesiniam ir bendrųjų kompetencijų tobulinimui, principingai užtikrinti nediskriminavimo principų taikymą, didinti rūpestį darbuotojų sveikata

ir geranoriška darbo aplinka;

- santykiai su darbuotojų atstovais grindžiami konstruktyvios socialinės partnerystės principais, įtraukiant darbuotojams atstovaujančias organizacijas į sprendimus, susijusius su Įmonės valdymu, darbuotojų gerovės užtikrinimu ir abipusio bendradarbiavimo stiprinimu;

- formuojant šiuolaikišką ir abipusiu bendradarbiavimu grįstą organizacinę kultūrą, skatinamos darbuotojų bendruomeniškumą ir socialiai atsakingą elgesį ugdančios iniciatyvos.

Santykiai su skirtingomis visuomenės grupėmis

- palaikomas ir skatinamas viešojo sektoriaus, verslo ir visuomenės bendradarbiavimas, grindžiamas bendraisiais darnaus vystymosi principais;

- prisidedama prie visuomenės socialinės raidos ir gerovės kūrimo;

- remiantis tarptautiniais standartais, geraisiais pavyzdžiais, laiku atsiskaitoma visuomenei už savo vykdomas veiklas;

- atsakingai ugdoma visuomenė skaitmenizacijos ir elektroninių paslaugų plėtros srityse,

- aktyviai įsitraukiama į kitų viešojo sektoriaus, nevyriausybinių organizacijų ir verslo iniciatyvas, skatinant pilietiškumą, atsakingumą, racionalų išteklių tausojimą.

- rūpinamasi profesinės veiklos sklaida, aktyviai bendradarbiaujama su mokslo, švietimo įstaigomis, nevyriausybėmis organizacijomis, dalijantis informacija, profesine patirtimi, sudaromos galimybės profesiniam tobulėjimui.

Valstybės pažanga

- remiamasi idėja, kad skaidri, atvira ir efektyvi veikla skatina valstybės pažangą ekonominėje ir socialinėje srityje, todėl Įmonėje diegiami skaidrumo, atskaitingumo, etikos standartai.

- įgyvendinant atsakomybę prieš valstybę, vadovaujamesi indėlio kuriant ekonominę gerovę valstybėje siekiu.

- Įmonės darbuotojams privalomi aukščiausi etikos, sąžiningumo ir veiklos skaidrumo standartai;

- siekiama taikyti aukštesnius nei numatoma teisės aktuose skaidrumo standartus, įgyvendindama veiklą korupcijos prevencijos, viešųjų pirkimų, interesų deklaravimo ir kitose srityse.

- siekiama prisidėti prie valstybės pažangos atveriant aktualius duomenis suinteresuotoms visuomenės grupėms, teikiant ekspertines išvadas ir statistines suvestines, taip didinant teigiamą poveikį aplinkai kultūros, mokslo, švietimo, skaidrumo srityse, ugdant visuomenę apie duomenų panaudojimo galimybes ir jų apsaugos reikšmę.

DARNI VEIKLA APLINKOSAUGOS SRITYJE

Įmonė rūpinasi aplinka ir tinkamu resursų panaudojimu antriniam panaudojimui perduodama popierių, kartoną, plastikinius geriamo vandens butelius. Iš viso per praėjusius metus perdirbimui buvo atiduotos 5,24 tonos popieriaus. Nebenaudojama ar sugedusi technika yra atiduodama į atliekų rūšiavimo aikšteles ir nesugedusi ar nebenaudojama elektroninė technika parduodama viešuosiuose aukcionuose.

2018 m. įmonė atsisakė 15 administracijoje naudojamų automobilių, mažindama savo automobilių eksploatacijos sąnaudas, skatindama įmonės tarnybiniu transportu besinaudojančius darbuotojus rinktis alternatyvius keliavimo būdus, taip pat prisidėti prie oro taršos mažinimo. Skaičiuojame, jog atsisakę nereikalingų kelionių kas mėnesį į orą išmetame bent 2,7 t mažiau anglies dvideginio.

E. sveikatos sistema per metus padeda išsaugoti bent

1 700
medžių.

2018 m. užbaigtas elektroninės duomenų valdymo sistemos (DVS) įsigijimo procesas, siekiant įmonės viduje mažinti popierinių dokumentų kiekį, spartinti įmonės veiklos procesus, naudotis inovatyviais įmonės dokumentų valdymo sprendimais. Ši sistema pradėjo veikti nuo 2019 m. pradžios, keliamas tikslas, pirmaisiais jos veikimo metais sistema leis sutaupyti daugiau kaip 25 proc. Registrų centro veikloje sunaudojamo popieriaus resursų.

Įmonė siekia daryti teigiamą poveikį aplinkai ne tik savo vidinėje veikloje bet ir santykiyje su klientais, atsakingai diegiant ir skatinant naudotis elektroniniais aktualių paslaugų įsigijimo, naudojimosi sprendimais. „E. sąskaita“, „E. sveikata“, elektroninis parašas ir kitos elektroninės paslaugos leidžia vartotojams ne tik išvengti popierinių dokumentų, bet ir skatina taupyti laiką, mažinti keliavimui, paslaugų įsigijimui reikalingus resursus.

Pavyzdžiui, vien „E. sveikatos“ sistemoje per 2018 m. buvo pateikta virš 27,17 milijonų dokumentų. Net jei laikysime, jog kiekvienas dokumentas yra sudarytas iš vieno lapo, sistema per metus padėjo išsaugoti virš 1 700 medžių.

DARNI VEIKLA SANTYKIŲ SU DARBUOTOJ AIS SRITYJE

2018 m. įmonėje dirbo apie 80 proc. moterų ir 20 proc. vyrų. Didžiausia darbuotojų dalis (apie 35 proc.) – 51-60 metų amžiaus, po ketvirtadalį darbuotojų sudaro 31-40 ir 41-50 metų amžiaus darbuotojai. Atsižvelgiant į darbuotojų sudėtį, įmonėje pradėti rengti šiuolaikiški, darbuotojų poreikius atitinkantys sprendimai, prisidedantys prie jų sąlygų gerinimo.

2018 m. įmonėje galiojo Kolektyvinė darbo sutartis, kuri be įprastinės darbuotojų teisių ir laisvių apsaugos numatė papildomas kasmetinių atostogų dienas nepertraukiamąjį darbo stažą turintiems darbuotojams, mokamų atostogų sąlygas veddybų, artimųjų mirties ar mokymosi atvejais bei papildomą poilsio laiką vaikus auginantiems darbuotojams. Taip pat įmonėje veikė vieningos priedų mokėjimo taisyklės.

Pagal Kolektyvinę darbo sutartį Registrų centras įsipareigojo mokėti ne mažiau kaip 10 proc. didesnę minimalų atlyginimą, nei jis patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

Per metus įmonės darbuotojai turėjo progą mokytis bei kelti savo kvalifikaciją administravimo, finansų ir personalo, IT sistemų valdymo srityse. Prioritetas buvo teikiamas darbuotojų švietimui antikorpucijos bei asmens duomenų apsaugos klausimams. Iš viso buvo suorganizuoti 94 mokymai, kuriuose dalyvavo 1 628 dalyvių.

Įmonė nuosekliai įgyvendino rezultatų abipusį bendradarbiavimą su Registrų centro darbuotojus atstovaujančiomis organizacijomis – Darbo taryba ir įmonės darbuotojų profesine sąjunga. Per metus buvo atnaujintas Darbo tarybos reglamentas, įvyko šeši posėdžiai. Remiantis abipusio bendradarbiavimo ir pasitikėjimo santykiais įmonė strateginius sprendimus, liečiančius įmonės darbuotojų darbo sąlygas, derino su darbuotojų atstovais. Tik su Darbo tarybos pritarimu buvo priimtas įmonės Etikos kodeksas, Komunikacijos tvarkos aprašas, Informacijos apie pažeidimus teikimo, tyrimo ir asmens informavimo tvarkos aprašas. Tarybos atstovai aktyviai dalyvauja derybose dėl kolektyvinės darbo sutarties, vadovų atrankų komisijose, nagrinėja darbuotojų pateiktus skundus.

Darbuotojai įtraukiami į organizuojamus renginius, skatinamas jų tarpusavio bendradarbiavimas. Darbuotojai buvo skatinami aktyviai švęsti valstybės šimtmetį – įmonėje inicijuota akcija „Keliu vėliavą“ bei video sveikinimo filmavimas.

DARNI VEIKLA SANTYKIŲ SU VISUOMENE SRITYJE

Siekiant didinti klientų apsaugą, Registrų centras iniciavo diskusiją dėl įmonių „vagysčių“. Jos metu Registrų centras įsipareigojo nuolat instruktuoti darbuotojus atlikti kryžmines patikras, kilus abejonių prašyti papildomų dokumentų, o kraštutiniu atveju apie tai pranešti teisėsaugai. Apvalaus stalo diskusija paskatino ministeriją tobulinti reikalingus teisės aktus, tam, jog apsaugotume klientus.

Vilniaus, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių ir Utenos filialuose buvo organizuojamos klientų dienos, kurių metu visiems norintiems klientams buvo teikiama informacija apie juos kaupiamus duomenis, konsultacijos Nekilnojamojo turto kadastro ir registro, kadastro duomenų nustatymo ir Juridinių asmenų registro klausimais.

Tam, jog sveikatos apsaugos įstaigos dirbtų sistemiškai ir sklandžiai, nuo gegužės mėnesio visuomenei E. sveikatos svetainėje tapo viešai prieinama sistemos veikimo statistika. Šis sprendimas leidžia sveikatos priežiūros įstaigų vadovams matyti, kaip įstaigoje naudojamosi sukurtais E. sveikatos įrankiais ir pagal tai organizuoti, pvz., gydytojų ar personalo kvalifikacijos kėlimą, galbūt inicijuoti kompiuterinės technikos atnaujinimą.

Per 2018 m. keturis kartus sumažėjo informacinės sistemos incidentų, o pateiktų medicininių sveikatos dokumentų skaičius išaugo nuo 9,9 mln. iki

27,17 mln. Prie sistemos prisijungė 95 proc. pacientus aptarnaujančių įstaigų. Nuo šiol visi vaiko gimimo pažymėjimai ir mirties liudijimai išrašomi elektroniniu būdu.

Taip pat E. sveikatos srityje pradėta vystyti išankstinė pacientų registracijos sistema. 2019 m. viduryje planuojama užbaigti sistema turėtų leisti atlikti išankstinę pacientų registraciją visose gydymo įstaigose per vieningą sistemą. Bendrai, palyginti su 2017 m., e. paslaugų vartojimas išsaugo beveik 15 proc. Įvairiomis Registru centro e. paslaugomis buvo pasinaudota daugiau kaip 250 tūkst. kartų. Vartotojai daugiausiai nemokamai tikrino informaciją apie tai, kas ir kokios informacijos apie jį per praėjusius metus ieškojo įvairiuose registruose bei užsakinėjo nekilnojamojo turto registro išrašus.

Gegužės 25 d. įsigaliojo Bendrasis asmens duomenų apsaugos reglamentas. Ruošiantis tinkamai įgyvendinti duomenų apsaugos reglamentą, atliktas vidinis auditas, per 600 darbuotojų buvo detalai apmokyti apie jų darbo pasikeitimus, susijusius su Reglamente numatytais, interneto svetainėje vartotojams viešai skelbiama informacija apie tvarkomus asmens duomenis bei galimybes su jais susipažinti.

Tam, jog įmonė užtikrintų savo veiklos skaidrumą bei atsakomybę prieš valstybę, įmonėje buvo patvirtintas Etikos kodeksas, kuris nustato pagrindinius principus dėl darbuotojų etiško, sąžiningo ir atsakingo elgesio. Dokumente yra įtvirtinti žmogaus teisių apsaugos, sąžiningumo, nešališkumo, visuomenės interesų principai. Patvirtintoje dovanų politikoje apibrėžiama dovanų teikimo ir gavimo taisyklės. Šios taisyklės nurodo, jog Įmonės darbuotojams ir Kolegialių organų nariams draudžiama priimti bet kokios vertės dovanas arba jas teikti, jeigu tai gali sukelti interesų konfliktą arba jo regimybę tretiesiems asmenims, taip pat moralinį ar kitokio pobūdžio įsipareigojimą, galintį turėti įtakos deryboms, viešiesiems pirkimams, sandorių sudarymui ar kitaip paveikti sprendimus ar sukelti abejonių dėl šių sprendimų objektyvumo ir nešališkumo. Visos įmonės darbuotojų teiktos ir gautos dovanos yra deklaruojamos tam skirtame žurnale.

DARNI VEIKLA SIEKIANT VALSTYBĖS PAŽANGOS

Registru centras didžiuojasi, jog 2018 m. spalio mėn. Pasaulio banko paskelbta „Doing Business 2019“ ataskaita Lietuva iš 16 pakilo į 14 vietą, aplenkdamą Baltijos šalis bei daugelį Europos Sąjungos šalių. Iš jų tik Danija, Jungtinė Karalystė bei Švedija lenkia Lietuvą. Šiame indekse nekilnojamo

turto registravimo sritis, už kurią atsakingas Registru centras, yra 3-ioje vietoje pasaulyje ir 1-oje vietoje tarp Europos Sąjungos šalių. Verslo registracijos srityje Lietuva yra 31-oje vietoje. Paskutiniuosius 5 metus tiek šalies bendrasis balas, tiek nekilnojamojo turto registravimo, tiek verslo pradžios balai nors ir pamažu, tačiau tolydžiai auga.

Siekiant tinkamai pasiruošti 2019 m. vyksiantiems rinkimams, Registru centras atnaujino duomenų teikimo iš Gyventojų registro priemonės Vyriausiajai rinkimų komisijai. Tai leido rinkimų organizatoriui operatyviau gauti informaciją apie kandidatus ir rinkėjus bei prisidėti prie geresnio rinkimų organizavimo. Taip pat patobulinta politinių partijų narių sąrašų informacinė sistema. Nuo 2018-ųjų tikrinant, ar asmuo priklauso politinei partijai, duomenų ieškoma ir archyvuose dokumentuose. Tai leidžia pateikti tikslesnę politinių partijų narių sąrašų informaciją, užkirsti kelią, kai asmuo priklauso dviem partijoms tuo pačiu metu.

Registru centro sukurtos sistemos padeda valstybei racionaliau tausoti finansinius resursus – Piniginių lėšų apribojimų informacinė sistema panašiai kaip ir 2017 m., 2018 m. padėjo išieškoti beveik 350 mln. eurų (2017 m. – 342,6 mln. eurų).

Įsigaliojus Bendrajam asmens duomenų apsaugos reglamentui, Registru centras kartu su Suomijos Nacionaline žemės tvarkymo įstaiga kvietė Baltijos jūros šalių kolegas diskusijai dėl registru centrų ateities, registru integracijos, asmens duomenų apsaugos, duomenų atvėrimo patirtis.